

# Yeti?kinler için Stanford Hipnotik Klinik le?i

## RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Yeti?kinler için Stanford Hipnotik Klinik le?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=33337>

## Özet

Yeti?kinler için Stanford Hipnotik Klinik Ölçe?i (SHCS), bireylerin hipnotik yatk?nl?k veya duyarl?l?k düzeylerini klinik bir ba?lamda de?erlendirmek amacıyla geli?tirilmif? standart bir ölçektir. Bu ölçek, özellikle terapötik veya ara?t?rma amaçl? hipnoz uygulamalar? öncesinde kat?l?mc?lar?n hipnoza yan?t verme kapasitesini ölçmek için tasarlanm??t?r. Ölçe?in Türkçe adaptasyonu, Agargun ve arkada?lar? taraf?ndan 2007 y?l?nda yap?lm?? olup, geçerlik ve güvenilirlik çal??malar? bu popülasyonda ölçe?in kullan?m uygunlu?unu göstermi?tir. SHCS, genellikle be? temel maddeden olu?makta ve kat?l?mc?lar?n verilen hipnotik telkinlere gösterdi?i davran??sal tepkileri ikili (ba?ar?l?/ba?ar?s?z) bir puanlama sistemiyle de?erlendirmektedir.

## Anahtar Kelimeler

Hipnoz, Hipnotik Duyarl?l?k, Stanford Hipnotik Klinik Ölçe?i, SHCS, Psikometrik De?erlendirme, Uyarlama, Klinik Psikoloji.

## Yazarlar

Agargun, M. Y., Gulec, M., Ozturk, R., Cimen, D.

## Amaç

Yeti?kinler için Stanford Hipnotik Klinik Ölçe?i'nin (SHCS) temel amac?, yeti?kin bireylerdeki hipnotik duyarl?l?k düzeyini standart ve klinik olarak uygulanabilir bir formatta ölçmektir. Klinik uygulamalarda, bir hastan?n hipnoza ne kadar yatk?n oldu?unu belirlemek, tedavi plan?n?n ba?ar?s? aç?s?ndan kritik öneme sahiptir.

Bu ölçek, bireyin hipnotik indüksiyon sonrası verilen telkinlere ne ölçüde yan?t verebildi?ini de?erlendirerek, hipnotik deneyimin derinli?ini ve kalitesini nicel olarak saptamay? hedefler. Türkçeye uyarlanmas?, ölçe?in Türkiye'deki ara?t?rmac?lar ve klinisyenler taraf?ndan güvenilir bir araç olarak kullan?labilmesini sa?lam??t?r.

## Yap?

SHCS, bireyin hipnotik durumdayken verilen bili?sel, motor ve alg?s?sal telkinlere verdi?i yan?tlar? ölçen bir dizi davran??sal madde etraf?nda yap?land?r?lm??t?r. Ölçek, genellikle hipnotik deneyimin temel bile?enlerini temsil eden be? ana madde içerir: Motor kontrol (elleri kald?rma), bili?sel deneyim (rüya görme), geçmi?e yönelme (ya? geriletme) ve haf?za/kontrol (amnezi).

Ölçek, hipnotik kapasitenin tek bir yap? (tek boyutlu hipnotik yatk?nl?k) olarak de?erlendirilebilece?i varsay?m? üzerine kurulmu?tur. Puanlama, telkinin ba?ar?yla gerçekte?ip

gerçekle?medi?i temeline dayan?r, böylece bireyin hipnotik telkinlere kar?? ne kadar tepkisel oldu?u belirlenir. Bu, klinisyenlere hipnoterapinin potansiyel etkinli?i hakk?nda bilgi sa?lar.

## Geçerlik

Türkçe versiyonunun geçerlik çal??malar?, ölçe?in hipnotik duyarlı?k yap?s?n? ölçme yetene?ini desteklemektedir. Agargun ve arkadaşlar? (2007) taraf?ndan yürütülen çal??mada, toplam ölçek puanlar?, her bir maddenin puanlar? ve hipnotik indüksiyon profili alt puanlar? aras?ndaki ili?kiler Pearson korelasyonu ile analiz edilmi?tir.

Analiz sonuçlar?na göre, toplam puanlar ile her bir ö?e aras?ndaki korelasyon istatistiksel olarak anlamlı bulunmu?tur. Bu bulgu, ölçe?in maddelerinin tutarlı bir ?ekilde ayn? yap?y?, yani hipnotik duyarlı???? ölçtü?ünü ve ölçe?in yap?s?sal geçerli?ine katkıda bulundu?unu göstermektedir.

## Güvenirlik

Ölçe?in güvenilirlik de?erlendirmesi, iç tutarlı?k ve madde-toplam puan korelasyonlar? üzerinden yap?lm??t?r. Türkçe versiyonunun iç tutarlı?k katsay?s?, Cronbach alfa ( $\alpha$ ) de?eri .66 olarak hesaplanm??t?r. Bu de?er, sosyal bilimler ölçekleri için kabul edilebilir bir düzeyde iç tutarlı??a i?aret etmektedir.

Ek olarak, güvenilirlik kapsam?nda uygulanan Pearson korelasyon analizi, ölçek toplam puan? ile bireysel maddeler aras?ndaki korelasyonun da istatistiksel olarak anlamlı oldu?unu göstermi?tir. Bu sonuçlar, ölçek maddelerinin tutarlı bir ?ekilde birbiriyle ili?kili oldu?unu ve tekrarlanan ölçümlerde benzer sonuçlar üretme potansiyeline sahip oldu?unu do?rulamaktadır.

## Faktör Analizi

Kaynak içerikte Yeti?kinler için Stanford Hipnotik Klinik Ölçe?i'nin (SHCS) Türkçe uyarlamas?na dair spesifik bir faktör analizi bilgisine yer verilmemi?tir. Ancak, ölçe?in yap?s?sal geçerli?inin Pearson korelasyonlar? ile incelenmi? olmas?, maddelerin tek bir genel hipnotik duyarlı?k faktörünü temsil etme e?iliminde oldu?unu dü?ündürmektedir. Orijinal SHCS, genellikle tek boyutlu bir yap? ölçtü?ü kabul edilerek geli?tirilmi?tir.

## Enstrüman

**Test Type:** Uyarlama (Adaptation) / Performansa Dayalı Hipnotik Duyarlı?k Ölçe?i

**Format:** Bireysel uygulama, Davran??sal gözlem ve ikili puanlama (+/-)

**Language Available:** İngilizce (Orijinal), Türkçe (Uyarlama)

**Population Group:** Klinik ve Genel Yeti?kin Popülasyon

**Age Group:** Yeti?kinler

**Population Details:** Türkiye'deki yeti?kin bireyler üzerinde standartla?tırılmı?tır.

**Test Methodology:** Ölçek, hipnotik indüksiyon süreci sırasında ve sonrasında uygulanan spesifik telkinlere kar?? deneklerin gösterdi?i tepkilerin gözlemlenmesi ve kaydedilmesi esasına dayanır. Her madde, telkinin ba?arılı olup olmadı?ına ba?lı olarak ikili sistemle (+ veya -) puanlanır. Puanlama, hipnotik telkine verilen yanıtın objektif bir de?erlendirmesini içerir.

## Anahtar Kelimeler

Hipnotik Telkin, Hipnoterapi, Psikolojik Ölçüm, Cronbach Alfa, Amnezi, Ya? Geriletme.

## ?zinler, Ücret ve Test Y?li?

**Sorumlu Yazar:** myagargun@kure.com.tr

**Uyarlama Y?li?:** 2007

**?zinler ve Ücret:** Kullanım ve telif hakları için ilgili makalenin sorumlu yazarı ile ileti?ime geçilmesi gerekmektedir.

## Kaynaklar

Agargun, M. Y., Gulec, M., Ozturk, R., & Cimen, D. (2007). The Stanford Hypnotic Clinical Scale for adults (SHCS): Validity and reliability of the Turkish version. *Sleep and Hypnosis*, 9(2), 71-81.

Ek kaynak linki: [proxy2.marmara-elibrary.com](http://proxy2.marmara-elibrary.com)

Ölçe?in orijinal PDF dosyası burada bulunabilir: [the-stanford-hypnotic-clinical-scale-for-adults-shcs-toad.pdf](http://the-stanford-hypnotic-clinical-scale-for-adults-shcs-toad.pdf)

## Yeti?kinler için Stanford Hipnotik Klinik Ölçe?i Maddeleri

**Derecelendirme:** Her madde (+) veya (-) Sembolleriyle puanlanır. Ölçek toplam 5 maddeden oluşmaktadır.

**Birlikte elleri kaldırmak:** Tamam, o zaman ellerinizi önünüze do?ru gergin bir şekilde uzatın; avuç içleriniz birbirine baksın, elleriniz yakla?ık bir ayak boyu kadar birbirinden uzak olsun. ?imdi ellerinizi birbirine çeken bir kuvveti hayal etmenizi istiyorum. Bunu herhangi bir biçimde hayal edebilirsiniz. Mesela, bilekleriniz bakır bantlarla birbirine ba?lı ve birbirine do?ru çekiliyor veya her

iki elinizde birbirini çeken m?knat?slar var. Elleriniz birbirini çekiyor; birlikte hareket edecekler, önce yava? yava?, fakat daha sonra kuvvetle birbirini çekecekler... Daha kuvvetli, daha kuvvetli, sanki bir kuvvet onlar? hareket ettiriyor... Birbirine do?ru yakla??yorlar... Yakla??yorlar...

**Rüya:** ?imdi kendinizi gev?emi? vaziyette tutman?z? istiyorum. Birazdan bir rüya göreceksiniz... Gerçek bir rüya... Aynı gece uyudu?unuzda gördü?ünüz gibi. Ben konu?mam? bitirdikten k?sa bir süre sonra rüya görmeye ba?layacaksınız?z. Herhangi bir rüya görebilirsiniz... Şimdi sanki uykuya dal?yorsunuz, derin ve giderek daha da derinle?en bir uyku. Uyuyabilirsiniz ve istedi?iniz herhangi bir ?ey hakk?nda rüya görebilirsiniz. Çok geçmeden konu?mam? tamamlayaca??m ve siz rüya görmeye ba?layacaksınız?z. Bir dakika ya da daha sonra sizinle tekrar konu?maya ba?layaca??m. Sizinle konu?maya ba?lad??m zaman e?er hala rüya görmekte iseniz rüya görmeyi durdurup beni dinlemeye ba?layacaksınız?z. E?er ben konu?maya ba?lamadan önce rüya görmeyi durdurmu? iseniz çok ho? ve derin bir hipnoz durumunda kalmay? sürdüreceksiniz. ?imdi uyuyun ve rüya görün.

**Ya? geriletme:** ?imdi ilkokulda mutlu bir güne do?ru geriye gidiyorsunuz. E?er bir seçme ?ans?n?z olsayd? 3., 4., 5. s?n?flardan birini tercih etmek ister miydiniz?

**Bo?az temizleme veya öksürük:** Bo?az temizleme yönünde talimat verilir.

**Amnezi:** Az sonra 10'dan 1 e do?ru geri saymaya ba?layaca??m. Yava? yava? hipnozdan ç?kacaksınız?z. Be?e geldi?imde gözlerinizi açacak ancak tam olarak uyan?k olmayacaksınız?z. Bir'e geldi?imde tam olarak uyanacak ve her zamanki kadar uyan?k olacaksınız?z. Çok gev?emi? olacaksınız?z; ancak size söylemi? olduklar?m? ve yapt?klar?m?z? hat?rlamakta güçlük çekeceksiniz. Bütün bunlar? dü?ünmek çok zahmetli olacak ve siz u?ra?mamay? tercih edeceksiniz.